

Asia: VM048:00/2017, VM/1353/03.01.00/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi kuntien ja maakuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

Luonnoksesta yleisesti

Yleisesti:

Esityksessä mainitaan Kunta- ja maakuntatalouden tietopalvelu usealla eri nimellä (mm. maakuntien taloustietojen raportointipalvelu, taloustietojen raportointipalvelu) Käytettävä yhtä nimeä, eli Kunta- ja maakuntatalouden tietopalvelu.

Onko tarpeen säätää tietojen toimittamisesta näin yksityiskohtaisella tasolla? Mahdolliset tietojärjestelmämuutokset saattaisivat aiheuttaa myös vastaavasti säädöksiin muutospaineita.

Valtiokonttorin kirjoitusasu on läpi tekstien virheellinen. Valtiokonttori kirjoitetaan isolla V-kirjaimella ja ilman keskellä olevaa n-kirjainta.

Kommentit liitteenä olleisiin dokumentteihin:

Hallituksen esitys eduskunnalle kuntien ja maakuntien taloustietojen tuottamista ja raportointia koskevaksi lainsäädännöksi

...manuaalisen lomakepohjaisen tiedonkeruun sijasta siirrytään automaattiseen taloustiedon keräämiseen

>> Kyse kai kuitenkin automatisoidusta taloustiedon keräämisestä.

...yhteisesti hyödynnettävässä muodossa suoraan kuntien ja maakuntien taloustietojärjestelmästä.

>> tietoja kerätään monista eri järjestelmistä eli taloustietojärjestelmistä.

s. 5 ja 9

Suunnitelman mukaisten raportointipalveluiden toteutus ja käyttöönotto on alkanut kehittämisrahoituksen puitteissa marraskuussa 2016 ja jatkuu vuoden 2019 loppuun.

>> Kunta- ja maakuntatalouden tietopalveluprojektin päättymisajankohta lausuntohetkellä epäselvä. Projektin päättymisen saattaa siirtyä vuoteen 2020.

s. 9

maakuntien järjestämisvastuulle vuoden 2020 alusta lukien, Esitykseen sisältyvässä sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

>> lukien. Esitykseen...

s. 16

valtiokonttorin ylläpitämästä valtakunnallisesta tietovarannosta.

>> Onko kyseessä valtakunnallinen vai kansallinen tietovaranto?

s. 26 Taulukko 1

>> Vastuunjakotaulukkoon toivotaan tarkennettavan Valtiokonttorin rooli taksonomioiden hallinnoinnissa yleensä (kunta- ja maakuntataksonomiat, yrityssektorin (yksityispuolen) taksonomiat).

s. 27

Valtiokonttorin tehtäväksi ehdotettu kuntien ja maakuntien taloustietovarannon ylläpitotehtävä sisältää taloustietojen siirtopalvelun, hyväksyntäpalvelun, rekisteripalvelun, raportointipalvelun ja asiakaspalvelun/tukitietopalvelun.

>> Asiakaspalvelu ja Tukitietopalvelu eivät ole synonyymeja. Tukitietopalvelu on Tietopalvelun toimintaa tukeva, itsenäinen järjestelmä, joka on rakennettu ainoastaan tietopalvelun käyttöön, eikä sen sisältämiä tietoja ole mahdollista käyttää/hakea/jaella julkisesti. Asiakaspalvelu taas on Tietopalvelusta erillinen toiminto, jonka sisältö-, toiminto ja tavoitemäärittely on vielä kesken. Puhutaan yleisesti Palautekanavasta laajemmassa merkityksessä kuin pelkkä asioiden/ kysymysten tiketöintijärjestelmä.

Kunnat ja maakunnat toimittaisivat esityksessä tarkoitetut taloustiedot valtiokonttorille siirtopalveluun, jonka jälkeen...

>> Taloustietojen siirtopalveluun, jonka...

Jos joku tiedonhyödyntäjä tekee virrehavainnon kunnan tai maakunnan hyväksytyä tiedot, ohjataan havainto tiedon alkuperäiselle toimittajalle, joka tekee korjaukset omiin järjestelmiinsä ja toimittaa tiedot uudelleen siirtopalvelun kautta. Hyväksymisen jälkeen tiedot siirtyvät rekisteripalveluun ja ovat julkisesti saatavilla raportointipalvelun ja rajapinnan kautta.

>> Tässä on hyvä selventää, miten virrehavainnoista tiedottaminen tapahtuu. Havainnot kerätään yhteiseen palautekanavaan ja välitetään sitä kautta oikealle taholle. Myös havaintoon vastaaminen tapahtuu tätä kautta. Mikäli tietoja korjataan, tiedot tulee toimittaa uudelleen Tietopalveluun, kuten tekstissä mainitaan.

s. 28

Uusi toimintamalli korvaa asteittain vuotta 2020 koskevista taloustiedoista alkaen Tilastokeskuksen tilastolain nojalla tekemät kuntien ja kuntayhtymien taloustietoja koskevat tiedonkeruut. Muutos ei kuitenkaan edellytä tilastolain muuttamista.

>> Tässä tai jossain muussa yhteydessä on hyvä mainita, että tiedonkeruuvastuu siirtyy Valtiokonttorille pääsääntöisesti vuodesta 2021 eteenpäin. Tästä poiketen talousarviot/suunnitelmat vuodelta 2020 toimitetaan Kunta- ja maakuntatalouden tietopalveluun jo vuoden 2019 joulukuussa.

s. 30

Ehdotuksen mukaan valtiokonttorin pysyvät toimintamenot kasvavat tehtävien muutosten seurauksena., jolla katettaisiin nykyiset sinne siirtyvät kuntien ja uudet maakuntauudistukseen liittyvät taloustietojen raportointitehtävät, toteutettavan pa...

>> Lauseesta puuttuu tekstipätkä kohdasta muutosten seurauksena., jolla katettaisiin

s.31

Jo pelkästään kirjanpitoyksiköiden määrän vähentyminen tuo mukanaan merkittäviä säästöjä maakuntien taloushallinnon ulkoiseen raportointiin perustamisvaiheen jälkeen.

>> Mitä tämä tarkoittaa? Onko maakunta kirjanpitoyksikkö? Vrt. valtion kirjanpitoyksikkö.

Muutosten seurauksena yritysten tilinpäätösraportointikustannukset kevenevät toiminnan yksinkertaistumisen seurauksena. Tämä koskee erityisesti kuntien konserniraportointia, mikäli ehdotuksen toimeenpanossa huomioidaan kunta- ja maakuntakonsernin osin keskinäinen raportointitarve.

>> Miten yritysten tilinpäätösraportointikustannukset liittyvät asiayhteyteen? Tarkoitetaanko tässä yrityksiä vai kuntien omistamia yrityksiä?

s. 34

Muutoksella on vaikutuksia valtiokonttorin henkilöstöön uusien tehtävien myötä. Perustamisvaiheessa vuosina 2018-20 henkilöstövaikutus on vuosittain noin 2-3 HTV:tä, jotka siirtyvät pysyvien tehtävien mukaiseksi vuoden 2020 aikana siirryttäessä hankevaiheesta pysyvään tehtävään. Pysyvien tehtävien laajuus (sisältäen maakuntien arvonlisäverojen palautustehtävät ja palautekanavan ylläpitotehtävät) on noin 3-4 HTV:tä.

>> Valtiokonttorin tuotantovaiheen aikaiset htv:t vielä avoinna neuvotteluissa.

s. 38

Tiedot tulisi toimittaa yhteentoimivuuden edellyttämässä muodossa. Tietojärjestelmiin liittyvissä teknisissä määritelmässä voitaisiin hyödyntää Väestörekisterikeskuksen ylläpitämiä yhteentoimivuuspalveluita.

>> Ei kai tässä voida käyttää konditionaalia? Teknisissä määritelmässä hyödynnetään yhteentoimivuuspalveluita.

Palvelun kannalta olennaiset tiedot saadaan pääosin Yhteentoimiva.suomi.fi -palvelusta (koodistot, sanastot, tietomallit). Siirtymäaikana tiedot saadaan järjestelmän omasta tukitietopalvelusta. Keskeiset muut tiedot ovat: Palveluluokitus, Tililuettelot, XBRL-taksonomia, Toimipaikkatiedon määrittelyt ja koodistot, Talousarvio ja suunnitelma-tietojen määrittelyt ja koodistot, Taloustietojen määrittelyt ja koodistot, Kustannuslaskentamallit, Alue- ja väestötiedot, Tietojärjestelmäpalvelun kuvaus.

>> Viittaus järjestelmään epäselvä. Ilmeisesti tarkoitetaan Kunta- ja maakuntatalouden tietopalvelua, joka hyödyntää Tietopalvelun sisäiseen käyttöön tarkoitettua Tukitietopalvelua. Mennäänkö tässä hieman liian tarkalle tasolle prosessin kuvaamisessa?

s. 39

Asetuksella voitaisiin myös esimerkiksi määritellä tietojen toimittamisen menettelyjä tarkemmin tilanteissa, joissa maakunta korjaa virheelliseksi havaittuja tietoja.

>> Asetuksessa on hyvä olla tarkat tietojen toimittamisaikataulut, mutta muulle raportointiaikataululle alisteiselle aikataulutukselle, tietojen toimittamisen menettelytavoille yms. ohjeistukselle tulee antaa Valtiokonttorille määräys- ja ohjeidenantovaltaa. Koskee myös s. 41: Valtioneuvoston asetuksella voitaisiin antaa tarkempia säännöksiä tuotettavista tiedoista sekä tietojen tuottamisen ja toimittamisen menettelytavoista ja ajankohdista

s. 41

Se myös tunnistaa käyttäjät ja antaa heille raportit omien vastuukuntiensa/maakuntiensa tiedoista sekä informoi sähköpostitse kaikkia kunnan vastuuhenkilöitä ao. kunnan aineiston saapumisesta ja hyväksynnästä.

>> informoi sähköpostitse kaikkia kunnan/maakunnan vastuuhenkilöitä ao. kunnan/maakunnan aineiston...

Hyväksyntäpalveluun kuuluu myös palautepalvelu. Siinä ylläpitäjä ja jatkossa yhä enemmän suoraan tietojärjestelmä tarvittaessa antaa palautteen tiedon toimittajalle...

>> Palautepalvelu on erillinen palvelu. Ei sisälly hyväksyntäpalveluun. Vai haetaanko tällä Hyväksyntäpalvelun toiminnallisuutta, jossa palveluun lähetettyjä taloustietoja validoidaan ja niistä Hyväksyntäpalvelun käyttäjä saa palvelussa palautetta.

s. 42

Tietovarannon ylläpitäjän tehtävänä olisi ylläpitää yhteyspistettä, jolle kukin tietoja toimittava taho voisi esittää taloustietojen toimittamiseen liittyviä kysymyksiä. Kysymykset voisivat koskea mitä tahansa tietokokonaisuutta, raportoinnin vaihetta tai tietojen hakemista ja hyödyntämistä. Yhteyspisteen kautta kysymykseen tarjottaisiin joko valmis vastaus nk. usein kysyttyihin kysymyksiin, tai kysymys välitettäisiin oikealle substanssiviranomaiselle.

>> Yhteyspisteestä käytetty aiemmin termiä Palautekanava. Palautekanavan toiminnallisuuksista ei ole vielä päätetty tarkemmin, joten niiden avaaminen tässä on ennen aikaista. Palautekanavan on toivottu toimivan myös muiden kuin tietojen toimittajien kysymyskanavana. Mm. viranomaiset voisivat lähestyä esim. kuntia kanavan kautta ja kunnat vastaisivat myös samassa palvelussa.

MAAKUNNAN TILINPÄÄTÖKSESSÄ ESITETTÄVÄT TIEDOT

s. 2

Kuukausiraportointi on tarkoitettu toteuttaa automaattisesti kirjanpidon kumulatiivisista saldoista ilman erillisen tilinpäätöksen laadintaa.

>> Mikäli maakunnilta liikekirjanpidon saldot kerätään Kunta- ja maakuntatalouden tietopalveluun kuukausittain, tulee maakunnan toimittaa kuukausikohtainen saldo palveluun. Palvelu laskee kumulatiivisen saldon tarvittavalle ajanjaksolle kuukausikohtaisista saldoista.

Valtioneuvoston asetus kunnan / maakunnan taloutta ja toiminnan kustannuksia koskevien tietojen toimittamisesta

s. 2

e) neljännesvuosikatsaus ajalta tammikuun alusta maaliskuun loppuun viimeistään saman vuoden huhtikuun 30. päivänä ja ajalta tammikuun alusta syyskuun loppuun viimeistään saman vuoden lokakuun 31. päivänä; ja

>> ajalta tammikuun alusta syyskuun loppuun ei ole neljännesvuosikatsaus vaan ¾-vuosikatsaus. Voisiko tämän kirjoittaa jotenkin toisin?

f) kalenterivuoden talousarviota koskevat tiedot viimeistään kalenterivuotta seuraavan tammikuun 15. päivään mennessä

>> Koskeeko tämä toteumatietoja – lisättävä toteumasana. Tai pitäisikö sana seuraavan poistaa.... kalenterivuoden 15. päivään mennessä. Pitäisikö talousarvotiedot toimittaa Tietopalveluun jo edellisen vuoden joulukuussa?

Esitetyn toimintamallin aiheuttamat vaikutukset

-

Esitetyn toimintamallin vastuiden selkeys

-

Esitetyn toimintamallin toimeenpanon edellyttämät toimenpiteet kunnissa

-

Millaista tukea tarvittaisiin esitetyn raportointimallin onnistuneeseen toimeenpanoon

-

Melanen Anne
Valtiokonttori